

1. Inleiding

Op 23 maart vond een Open donderdag-sessie plaats over de ideeën voor een Algemene informatiewet. Doel van zo'n wet is om de transformatie naar een informatiehuishouding die de basis vormt voor echt responsieve en proactieve dienstverlening van de overheid te ondersteunen. De pijlers van de wet worden gevormd door rechten voor de burger, plichten van de overheid en sturing op een goede en eenduidige inrichting van de informatiehuishouding van de overheid.

In de bijeenkomst kregen de deelnemers de gelegenheid om direct inbreng te leveren voor het wetsvoorstel, aan de hand van drie vragen die in groepjes zijn besproken. Dit na een inleiding over de contouren van het wetsvoorstel.

In dit verslag zijn de slides van de bijeenkomst opgenomen, met de antwoorden die gegeven zijn op de gestelde vragen. In paragraaf 4 hebben we aangegeven of en hoe we deze een plek kunnen geven in de Algemene informatiewet.

2. Toelichting op waarom en hoe van het wetsvoorstel

Aanleiding Algemene informatiewet

- › Strategische middelen van de overheid (grond)wettelijk onderbouwd

- › Overzicht, inzicht in samenhang I-wetten ontbreekt: funderende wet nodig

Aanpak opstellen Algemene informatiewet

 Gesprekken met stakeholders
en kennishouders

 Uitwerking Beleidskompas

 Digitale community, website,
LinkedIn

3. Wensen van de aanwezigen voor de Algemene informatiewet

Opdracht

- > Groepen van 9/10 deelnemers, 15 minuten per ronde/vraag.
- > Individuele discussies/gesprekken binnen groep, plenaire terugkoppeling
- > Conclusie van het gesprek per ronde, per groep, op bord schrijven

6 april 2023 | Regeringscommissie Informatiehuishouding

Ronde 1

> **Welke rechten vind je essentieel voor de burger in de informatiemaatschappij?**

> *(Beschouw dit vanuit jezelf als burger of vanuit jouw rol als ambtenaar)*

- Recht op transparantie: AI-gebruik zoveel mogelijk toelichten, zorgvuldig omgaan met gegevens, keuzes moeten duidelijk zijn/verantwoord worden.
- Recht op begrijpelijke informatie: leesbaar, context duidelijk, ondubbelzinnig.
Recht op weten wat je rechten zijn (mbt. informatie): niet alleen de focus op plichten van de burger.
Recht op persoonlijke inspraak op het delen van informatie: maatwerk ipv. bulkwerk.
- Een PIP (persoonlijke internetpagina, wat nu MijnOverheid is), duidelijke en begrijpelijke informatievoorziening in 'Jip & Janneke-taal'.
Actieve wijkgerelateerde informatie/communicatie (zeg wat je doet, doe wat je zegt)
Woo: actieve/passieve openbaarmaking.

- d. Privacy: waar ben ik, wat doe ik (regie eigen gegevens).
Recht om vergeten te worden.
Openbaarheid/transparantie van overheidshandelen.
Vliegtuigstand: sla mijn informatie even niet op.
Versimpeling/begrijpelijkheid van informatie.
Vastleggen: wat is mijn informatie en wat niet (waar stopt mijn grens en neemt het collectief het over)?
Het recht om samen te bepalen wat er met informatie gebeurt.
Informatiebijstand.
Strafbaarheid ongevraagd informatie delen.

Ronde 2

> Welke voorzieningen heb je nodig om uitvoering aan deze rechten voor burgers te kunnen geven?

- > *(Maak onderscheid tussen juridische/beleidsmatige instrumenten, en applicaties (je werkplek))*

- a. Capaciteit (mensen: meer maatwerk = meer capaciteit)
Technologische ondersteuning: AI.
Een communicatiemiddel (brief).
Onderwijs (maatschappijleer).
Een platform om feedback te geven en je rechten aan te passen..
- b. Strategie: projectenportfolio, wasstraat. Bij start (project of aanschafstelsel).
Juiste mensen aan tafel. Integratie, I&A samensmelten DIO of IB.
Architectuur: applicatielandschap, processen/DSP/selectielijst.
Archiveren: privacy by design, common ground, bewaren bij de bron.
- c. Inspectie, bestuurder, digihulp, één loket, communicatieadviseur.
- d. Betere informatievoorzieningssystemen, informatiedashboards, meldpunt informatiebeheer & slagkracht, publiekscampagne (rechten en plichten)
Voor ambtenaar: overzicht samenhang van wetten.

Ronde 3

> Wat moeten we doen om de wet goed te laten landen?

- > *(Hoe zorgen we dat het niet het 'zoveelste wetje' wordt in de toch al grote reeks)*

- a. Begrijpelijke taal: je moet het op een feestje kunnen uitleggen.
Aandacht, campagnes.
Burger input laten geven, laagdrempelig. Uitleg dat het complex is.
Waarom is de wet er? Voorbeeldfunctie.
- b. Ga eindelijk in gesprek met burgers.
Inwisselwet (overkoepelende wet): één wet er in, één wet eruit.
Redeneer vanuit praktijk.
- c. Benoem voordelen: (intern) draagvlak creëren.
Integrale samenwerkingsverbanden: leerproces/krachten delen en per bestuurslaag 1 pilot draaien → samenvoegen en één geheel maken.
Bestaande wetten laten landen in nieuwe Algemene Informatiewet.
- d. Wet moet uitvoerbaar zijn. Eén begrijpelijke wet schrijven.

4. Hoe verder?

Wat ons opviel in de input van **ronde 1** was dat heel veel rechten en plichten worden genoemd die eigenlijk al in wetgeving neergelegd zijn. Een paar voorbeelden:

- Recht op begrijpelijke taal → motiveringsplicht en (nieuwe) plicht overheid om passende ondersteuning te geven in de Algemene wet bestuursrecht (AWB)
- Recht op transparantie, vergeten worden, 'inspraak op delen gegevens', privacy → geregeld in de AVG
Openbaarheid → Woo
- Wat is mijn informatie en wat niet: waar stopt mijn grens en neemt het collectief het over? → dat is geregeld in alle wetten die jou als burger verplichten om gegevens te verstrekken om aan verplichtingen te voldoen of rechten geldend te maken: jouw gegevens gaan dan over naar bestuursorgaan (het 'collectief' overheid) dat een taak uit te voeren heeft.

We gaan deze zaken niet opnieuw regelen in de Algemene informatiewet. Dat is niet nodig en het zou ook verwarrende dubbelingen creëren. Als het om de AVG gaat, mag het ook niet, omdat dat een Europese wet is met rechtstreekse werking in Nederland. Die mogen we niet nog een keer overschrijven.

Maar de Algemene informatiewet gaat wel helpen om de voorzieningen gerealiseerd te krijgen om al die rechten en plichten ook betekenisvol invulling te geven. Hoe we de informatiehuishouding inrichten is daarvoor bepalend. En hoe meer overheidsorganen dat op dezelfde manier doen, des te overzichtelijker wordt het voor zowel burgers als ambtenaren zelf.

De opbrengst van **ronde 2** (wat heb je nodig) sloot heel goed aan bij wat in verschillende trajecten al is opgehaald aan input voor de 'werkplek van de toekomst' en voor de uitwerking van architecturen voor de informatiehuishouding. Ook hier kan de wet zorgen dat gestuurd wordt op realisatie van die werkplek, en op het structureel en goed toepassen van architecturen. Sturing op de transformatie die de informatiehuishouding de komende jaren moet doormaken is misschien wel het belangrijkste deel van de wet. Daardoor verzeker je de rechten van de burger en naleving van de plichten van de overheid in de verschillende informatiewetten zoals Woo, Archiefwet en AVG.

En heel concreet: aan het realiseren van een overzicht van bestaande wetgeving en de samenhang en raakvlakken daartussen – een zogenoemde Wettenkaart – wordt gewerkt, in samenwerking met de VNG.

Wat jullie in **ronde 3** op tafel legden gaan we opnemen in het wetgevingsproces en de communicatiestrategie. Vroegtijdig gesprekken voeren met betrokkenen, input ophalen en terugkoppelen zit sowieso al in onze aanpak. Denk ook aan de Keukentafelsessies en natuurlijk de Open donderdag-borrel waar jullie aan meewerkten.

Een paar dingen zijn wat moeilijker, zoals 'alles' regelen in één begrijpelijke wet. Het samenvoegen van Woo, Archiefwet, Wet hergebruik etc. levert niet per se meer duidelijkheid op. Die wetten dienen verschillende doelen, en er zitten verschillende belangen onder. Die zul je toch moeten blijven afwegen in de uitvoering, ook al zou je ze in (verschillende hoofdstukken van) één wet opnemen. En ook hier geldt weer: de AVG is een EU-wet en die kunnen we niet integreren in een nationale informatiewet. Maar ook hier kan de Wettenkaart uitkomst bieden: inzicht en overzicht helpt bij het goed toepassen van de wetgeving.

5. Tot slot

We willen jullie heel hartelijk bedanken voor de mooie inzichten. Ze bevestigen dat we op de goede weg zijn: dit is waar we het voor doen. We nemen ze dus graag mee in de rest van het traject en gebruiken ze in elk geval voor de onderbouwing van de wet in de memorie van toelichting.